

โครงการประชุมระดมความคิด

(ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้

๑. หลักการและเหตุผล

การเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพทางการเกษตรที่สำคัญอาชีพหนึ่ง มีมูลค่าไม่ต่ำกว่า ๖.๕ หมื่นล้านบาท และเกี่ยวข้องกับเกษตรกรไม่น้อยกว่า ๑.๐๓ ล้านครอบครัว ในอดีตที่ผ่านมาการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้แรงงานทำการเกษตรเป็นหลัก เมื่อใช้งานหมดอายุจึงปลดจำหน่ายเป็นโคเนื้อ ปัจจุบันรูปแบบการเลี้ยงโคเนื้อได้เปลี่ยนมาเป็นการเลี้ยงเพื่อจำหน่ายเป็นโคเนื้อเพื่อผลิตเนื้อโค ทั้งนี้เพราะความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์เพิ่มขึ้น ทั้งจากความต้องการของประชากรในประเทศเอง และนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ตลอดจนความต้องการของตลาดต่างประเทศ ลักษณะการเลี้ยงจะเป็นการเลี้ยงครั้งละหลายๆ ตัว และมีรูปแบบเป็นฟาร์มมากขึ้น ในขณะเดียวกันรัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อและเป็นโครงการหนึ่งในแผนปรับโครงสร้างระบบการผลิตการเกษตร โดยหวังว่าจะทำให้การเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ

จากสถิติกรมปศุสัตว์ปี ๒๕๕๔ ประเทศไทยมีโคเนื้อ จำนวน ๖๕๘ ล้านตัว เป็นโควัยเจริญพันธุ์ ที่ผลิตลูกโค จำนวน ๑.๕๙ ล้านตัว สามารถผลิตลูกโคได้ จำนวน ๐.๘๗ ล้านตัว หรือร้อยละ ๕๕ ของโควัยเจริญพันธุ์เท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อยังประสบปัญหาหลายอย่าง ได้แก่ ขาดความรู้ในด้านการจัดการการเลี้ยงดูโคเนื้อ ขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ ทำให้โคได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ การปรับปรุงพันธุ์ยังไม่ทั่วถึง ปัญหาโรคระบาดสัตว์ เช่น โรคปากและเท้าเปื่อย โรคพยาธิ เป็นผลทำให้การผลิตโคเนื้ออย่างไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ โดยเฉพาะโคเนื้อคุณภาพสูง (Premium Grade) ซึ่งประเทศไทยมีศักยภาพ และความสามารถสูง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASAEN) มีความสามารถจะผลิตโคพันธุ์และโคเนื้อส่งออกจำหน่ายต่างประเทศได้ กอปรกับ ผลการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ ทำให้ประเทศไทยมีโอกาสส่งออกโคเนื้อไปต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น จากสถิติกรมศุลกากร ประเทศไทยมีการส่งออกโคมีชีวิตไปจำหน่ายต่างประเทศ จำนวน ๗๔,๔๘๐ ตัว มูลค่า ๕๔๙.๑๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๑ เพิ่มเป็นจำนวน ๒๕๔,๖๐๑ ตัว มูลค่า ๑,๔๔๘.๖๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๓ สำหรับในปี ๒๕๕๔ (เดือนมกราคม-ตุลาคม) ได้ส่งออกโคมีชีวิตไปจำหน่ายต่างประเทศ จำนวน ๑๑๐,๓๘๑ ตัว มูลค่า ๙๑๓.๕ ล้านบาท ในขณะเดียวกันก็มีการนำเข้าเนื้อโคคุณภาพ (Premium grade) จากต่างประเทศปีละประมาณ ๓,๐๐๐ ตัน ทำให้สูญเสียเงินตราออกไปต่างประเทศ ปีละประมาณ ๖๒๐ ล้านบาท

สถานการณ์โคเนื้อมีชีวิตราคาตกต่ำตั้งแต่ปี ๒๕๕๐-๒๕๕๒ เนื่องจากกระแสการปั่นราคาโคเนื้อ และเกษตรกรหันไปประกอบอาชีพการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่รัฐบาลประกันรายได้ เช่น ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง หรือปลูกพืชเศรษฐกิจที่ผลผลิตมีราคาสูง เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา เป็นต้น ทำให้ขาดพื้นที่เลี้ยงโคเนื้อ เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการเลี้ยงโคเนื้อ จึงเลิกเลี้ยงโค และขายโคทิ้ง ทำให้นมโคเนื้อถูกส่งเข้า

โรงฆ่าสัตว์ และถูกส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้แม่โคพันธุ์เนื้อถูกทำลายอย่างรวดเร็ว ปริมาณโคเนื้อเพศเมียลดลงอย่างรุนแรง จากปัญหาดังกล่าวการแก้ปัญหาจะต้องอาศัยงานวิจัยในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้นและยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อระดมความคิดและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สำหรับปรับร่าง ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. เพื่อให้ได้ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ สามารถแก้ปัญหาประเทศได้ตรงจุด

๓. เพื่อให้รับรู้สถานการณ์ภาพโคเนื้อมากยิ่งขึ้น

๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. รับฟังข้อคิดเห็นต่างๆ ในการปรับร่างยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้

๒. สร้างความมีส่วนร่วมและตระหนักถึงปัญหาโคเนื้อและหาแนวทางการแก้ไขปัญหา

๓. ได้รับทราบปัญหาและอุปสรรคที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ ได้อย่างแท้จริง

๔. ภาคีเครือข่ายด้านโคเนื้อมีความเข้มแข็ง

๔. ขอบเขตการประชุม

ครอบคลุมถึงแนวคิด วัตถุประสงค์ และสาระสำคัญที่ควรเพิ่มเติมของร่างยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้

๕. รูปแบบการประชุม

การบรรยายพิเศษและการอภิปราย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ปรึกษาในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ และระดมความคิดจากผู้เข้าร่วมประชุม

๖. ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๒๐ คน

ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักวิจัย ผู้แทนหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน สื่อมวลชน และผู้เกี่ยวข้อง

๗. ระยะเวลา

วันจันทร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.

๘. สถานที่จัดประชุม

ณ ห้องแกรนด์บอลรูม ๒ ชั้น ๑ โรงแรมรามารการ์เด้น กรุงเทพฯ

๙. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กองนโยบายและแผนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
